

عنوان مقاله:

آتش و نمادپردازی های اساطیری، مذهبی و ادبی آن در غزل های حافظ

محل انتشار:

ششمین همایش پژوهشهای ادبی (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسنده:

پریسا حبیبی - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی-دانشگاه ارومیه

خلاصه مقاله:

هدف از این نوشتار بررسی نحوه نمادپردازی واژه آتش در غزل های حافظ و ارتباط آن با اسطوره های ایرانی و سامی و نیز اسطوره آفرینش بر پایه جابه جایی های ادبی و مذهبی این عنصر اسطوره ای است. برای این منظور قبل از ورود به بخش اصلی مقاله و پس از ارائه پیشینه تحقیق، تعاریف کوتاهی از نماد و اسطوره به دست داده و چگونگی امتزاج آن ها را تبیین نموده ایم. سپس جایگاه آتش، در اسطوره های ایرانی و سامی یادآوری شده است. در متن مقاله نمادپردازی آتش، ابتدا در ارتباط با اسطوره های ایرانی مورد بررسی قرار گرفته و سپس اسطوره های دیگر ذیل عنوان کلی جابه جایی مذهبی آتش تبیین شده است در ادامه به نمادهایی پرداخته ایم که به ظاهر ارتباطی با اساطیر ندارند، ولی در ژرف ساخت شان نمی توان اصلت اسطوره ای آن ها را نادیده گرفت؛ این بخش ذیل عنوان جابه جایی ادبی عنصر اسطوره ای آتش قرار گرفته است. بخش نتیجه گیری، به طور خلاصه شامل این مطالب خواهد بود: 1. کاربردهایی که حافظ از نماد آتش داشته است گاه از آگاهی فردی او از جایگاه آن در اسطوره ها خبر می دهد و گاه تصادفی است و شاید نشان از ناخودآگاه جمعی و قومی داشته باشد 2. ترکیبات ادبی ساخته شده با آتش را نمی توان و نباید هم ردیف سایر تصاویر ادبی دانست و آن را تشبیه، استعاره و ... معرفی کرد 3. وجود اتحادی ناگسستنی بین حافظ و آتش و عشق انکار ناپذیر است. واضح است که آتش به عنوان نمادی از عشق در ادب فارسی پیشینه دیرپا و فراگیری دارد و وصول به این موضوع در شعر حافظ برای اهل ادب سخنی نو نخواهد بود، لذا آنچه انگیزه پرداختن به این مقاله شده، بیشتر سیر نمادپردازی آتش تا به عصر حافظ و الهامات او از جایگاه مینوی آتش در زمان نخستینه ها بوده است.

کلمات کلیدی:

آتش، نماد پردازی، حافظ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/193553>

